

Tarihimizin Tarihi-

2

Nureddin Yıldız'ın "Hadislerle Diriliş" (105.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ رَبَّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Tarih ilminin önemiyle ilgili konuşurken anlamamız gereken, insan olarak aslımızı ve bugüne nasıl geldiğimizi anlayamadığımızda kim olduğumuzu bilmediğimiz bir dünyada yarınlarımızın nasıl olması gerektiği konusunda da bir kanaatimizin olmayacağıdır.

Tefsir, hadis-i şerif okumak ve bir anlamda fıkıh bilmek de neyin bize nasıl ulaştığını bilmek anlamına gelir. Özellikle hadis-i şerif konusu, bu ilmin ve hadis âlimlerinin ortaya çıkardığı bilgiler tarihle ciddi şekilde bağlantılıdır. Bu nedenle bizim de ümmet-i Muhammed olarak tarih konusunda önemli bir noktada durduğumuzu, yarınlara ait kanaatlerimizin dünkü olaylarda gizlenebileceğini ve derslerimizi buralardan çıkaracağımızı bilmeliyiz.

Bir Müslüman'ın önünde duran tarih kitabını, ister Müslümanlar'la ilgili bir şeyden ister dünyanın herhangi bir köşesindeki başka bir şeyden söz etsin, nasıl okuyacağıyla ilgili fikri olmalıdır. Mesela en önemli kaynaklarımızdan Taberî Tarihi'ni veya bir Avrupalı'nın yazdığı metni okurken evvela şu bilinmelidir:

1- Tarih, din değildir. Dinî bir metin de değildir. Tarih kitabında din mukaddesliği yoktur. Bir insanın veya grubun-heyetin çalışmasının ürünü olan tarih, özü vahiyle gelmiş bilgi değildir. İnsanlara ait olayları bir insanın anlatımına dayanarak başka bir insan yazmıştır: Tarih kitabı budur.

Bu şüphesiz ki bir gereksizlik anlamında değildir. İlim gereksiz olmaz, hele tarih ilmi illa gereklidir. Ama Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim ile bir âlimin tarih kitabı arasındaki bakış farkı da açıkça bilinmeli ve vurgulanmalıdır. Kur'an-ı Kerim, Allah'ın kitabıdır, Cebrail aleyhisselam getirmiştir, Rabbimizin Peygamberi Muhammed aleyhisselam da bize taşımış, tevatürle elimize ulaşmıştır. Doğruluk yüzde yüz, yanlış ihtimali ise sıfırdır. Tarih kitabında ise insanlara ait olaylar, bir insanın görmesi ve başka bir insanın kaleme dökmesi sonucu anlatılmaktadır. Yüzde yüz doğruluk da yanlışlık da izafe edilemez. Kur'an'a kutsiyet izafe edilirken tarih kitabına ise beşeriyet izafe edilmektedir.

2- Tarih kitabının yazarının dinî kimliği önemlidir. Kitabın yazarı Müslüman değilse, Müslümanlığımıza yön verecek bir kitabın ana kaynağının Müslüman olmaması kabul edilebilir değildir. Hindistan'daki bir dağ anlatan başlık açsa dahi dinine hizmet için bunu kullanıp kullanmadığını araştırmamızın ardından bilginin doğruluğunu kabul edebiliriz. Yazarın Müslüman olmaması onun için bizim gözümüzde bir eksikliktir. Müslümanlsa Müslümanlığındaki saflık/bulanıklık dahi ölçülmesi gereken bir husustur.

Yazar kimliğinin Müslüman olmaması, bilgiyi defaatle elekten geçirip filtreleyerek almamızı icap eder. Müslüman bir yazarda ise zihin berraklığının testi yapılmalıdır. Bu bir din kitabı değildir ki geldiği gibi alabilelim. Dinin ana bölgesinde dönmeyen, dış yörüngesinde olan bir bilim için her ne kadar dışarıda duruyorsa da etki gücü bilinmeli, kâfirden gelişigüzel bilgi alınıp okunmamalıdır. Şiilikte kaliteyi yakalamış birinin Sıffin Savaşı anlatımı okunamaz. Ümmetimizin tarihinin bir kesitine ait bilgileri tarafgir ve inatçı kafayla yazan birini okuduğumuzda, ümmetimizin bir kesimini ve tarihimizin bir dilimini gereksiz yere sulandırmış oluruz.

3- Tarih umumiyetle bugünkü gibi belgeler üzerinden çalışmıyor. Yakın dönemler için elinde yazılı dokümanları sabit bulunan tarih ilmi, bin sene önceki olayları yazarken ya bir taş buluntusu ya da elindeki bir efsane-destan üzerinden hareket etmektedir.

Osmanlı sultanlarının, devletin hâkimiyeti ve birliği için çocuklarını öldürdüklerine dair bilgiler noter tutanaklı, filme alınmış, zabıtlı vs. türünden bilgiler değildir. Sultan Fatih'in, kardeşinin katlini emrettiği, '-miş' bir bilgidir. Öyle olduğundan emin olabileceğimiz kalite ve kesinlikte bir bilgi değildir.

Bu da bizi meçhul bir dünyayı hiçbir zaman yüzde yüz denebilecek sağlamlıkta bilgilerle aktarmayan bir bilim dalını okumak durumunda olduğumuzla yüzleştirir. Burada da karşımıza iki tespit çıkmaktadır:

a) Bir tarihî bilgi Kur'an-ı Kerim'in ve hadis-i şeriflerin paralelinde yürüyorsa hiçbir sorun yoktur. Mesela Kur'an'ımızdan Yunus aleyhisselamın kavmine kızdığını, Ninova halkından (şehrin ismi ayette değil hadis-i şerifte geçmektedir) uzaklaşıp bir gemiyle denize açıldığını, kura çekilip geminin yolcuları tarafından denize atıldığını, bir balığın karnına girdiğini ve balığın onu sahile ulaştırdığını, onun da tekrar kavmine dönüp onları hidayete ulaştırdığını öğrenebiliyoruz.

Bir tarihçi bu bilgilerimize ek olarak Ninova limanındaki birtakım eserleri bulduğunu, o yörede o tarihte de büyük oranda kabak yetiştiğini -nitekim Yunus aleyhisselam kıyıya vurduğunda vücudunu kabak yapraklarıyla örtmüştür- ispatlayan destekleyici bilgiler sunduğunda bu, temelinde Kur'an ve sünnet bilgilerimiz olduğundan saygıyla karşılanır. Zira açıklayıcı bilgiler getirmektedir, müminler için bu çok hoştur.

b) İstanbul-Beykoz'daki Yuşa Tepesi'nde yaklaşık yedi metre boyunda bir mezar vardır, Yuşa aleyhisselamın mezarı olduğu söylenir.

Yuşa aleyhisselamın, Musa aleyhisselamla beraber Hızır aleyhisselamın peşine düşen delikanlı veya Musa aleyhisselamdan sonra nübüvvet görevini üstlenen peygamberlerden biri olduğu söylenir. Her hâlükârda böyle biri vardır, Kur'an'ımız bu bilgiye işaret eder.

Fakat Yuşa aleyhisselamın, Suriye'nin Lazikiye limanında bulunması gerekir. Beykoz'a gelmesini mucip hiçbir işaret yoktur. Mezarının yedi metre -boyunun o kadar- olması ne kadar ucube bir tarih bilgisi ise İstanbul'a gelmiş ve Beykoz'da medfun olması da o kadar ucubedir. Onun İstanbul'da olması bir Müslüman olarak benim akidemi, ibadetimi, ahlakımı ve günlük hayatımı hiç ilgilendirmediğine göre bu ismin Beykoz'da bulunduğu dair halk şayiasının bir din gibi oluşması oraya gidip dua etmek suretiyle özel bir gayret göstermemi icap ettirmez. Bunun yerine evde kıldığım bir teheccüt namazının ardından edilen dua sünnete de daha uygundur.

Bu tarihî bilgiyi abartmanın hiçbir faydası olmadığı gibi negatif sonuçları da vardır. Asıl sarılmak gereken bir peygamberin davası uğruna gurbete çıkması dersi iken bunu yedi metrelik varsayımli bir mezarın etrafında tur atmaya indirmek, nesillerin asıl mücadelesinin Kur'an-ı Azimuşşan etrafında olması gerektiğinden uzaklaşmaktır.

Tarih, gereksiz yere ve faydası olmayacak bir konuda oyalanmaktadır.

4- Ümmet-i Muhammed olarak bizler peygamberimize iman ediyoruz ancak diğer ümmetlerden bariz bir farkımız olarak, biz Peygamber Efendimiz aleyhisselama iman edip masum ve onun etrafındaki ilk nesli de örneğimiz olarak gördük. Diğer ümmetler ise olsa olsa kendi peygamberlerine iman etmişlerdi.

Ashab-ı kiram, Efendimiz aleyhisselatu vesselamın ümmet hazırlama projesindeki başarısının adıdır. Ashab-ı kiramı blok olarak 'başarısız' gördüğümüz zaman, Resûlullah'ın görevinin tamamlandığını buyuran ayetlere Kur'an'da yer bulamayız. Böyle olursa Peygamber aleyhisselam mükemmel bir nesil yetiştirmeden aramızdan gitmiş anlamına gelir ve Kur'an'ımızın, "Allah onlardan razı oldu" cümlesi boşa çıkar.

Bu sebeptendir ki bizler topluca ashab-ı kiramı yanılmaz bir pozisyonda görmemekle ve bu payenin yalnızca Resûlullah aleyhisselama layık görüldüğünü bilmekle beraber tereddütsüz biçimde söylemek mecburiyetindeyiz ki ashab-ı kiram, nesil olarak Peygamber aleyhisselamın başarısı ve Kur'an-ı Kerim'in uygulanmış şeklidir. İçlerinden biri-ikisi örnek olarak alınıp incelendiğinde hataları görülebilir

hatta haklarında ayet bile inmiştir; ancak Kur'an'da hatalar için olduğu gibi tövbeler için de ayetler vardır. Cennet için ayetler olup cehennem için ayetler de bulunduğu gibi.

Resûlullah aleyhisselamın aile fotoğrafını oluşturan ehl-i beyt, ardından Peygamber aleyhisselamın cennetlik olduklarına direkt işaret buyurduğu on kişi (Aşere-i Mübeşşere), cennete gireceğine dair farklı zamanlarda direkt veya dolaylı işaretle bulunduğu ashaptan kimseler, Bedir'e katılanlar, Muhacirler'in tamamı, Ensar, Mekke'nin fethine kadar mümin olanlar, fetihten sonra iman edenler ve neticede Efendimiz aleyhisselamı sağlığında görüp huzur-ı şerifinde Müslüman olarak bir vakit namaz kılacak kadar İslam'da kalan, bu şekilde ölüp giden herhangi bir kişi sahabidir. Bunların toplumu mukaddes insanlar değildir, günah da işleyebilirler. Ancak nesil olarak topluca ümmet-i Muhammed'in örnek neslidirler ve Resûlullah'ın nübüvvetinin başarısının belgesi durumundadırlar, bu belge de Kur'an ve tarih ile sabittir.

Bu nedenledir ki Resûlullah aleyhisselama direkt dil uzatmaya cüret edemeyen Hristiyan/Yahudi yazarlar, Abbasiler döneminden bu yana yüzlerce senedir ve gitgide de artan bir tempo ile ashab-ı kiramı Müslümanlar'ın gözünde değeri düşük hâle getirmek için yazıp çizmektedirler. Kur'an-ı Kerim'in çöp bile kabul etmediği şeyleri ciddi birer tarih bilgisiymiş gibi ele almaktadırlar. Bunun en bariz örneği, Aişe annemize atılan büyük iftiradır.

Kur'an'ımız bu hadiseyi bir ifk ve iftira olarak tescil ettiği ve Aişe anamız, Arş-ı âlâdan gelen ayetle temizlenmiş bir kadın olduğu hâlde bunu hâlâ ciddi bir bilgi gibi yazabilmektedirler. Çünkü o Yahudi/Hristiyan araştırmacılar ve onların akıntısına giden, Müslüman olduklarını zannettiğimiz Şiiler, akademisyenlik sıfatı altında ümmetin tarihini sulandırmakta ve bir konudaki yarayı depreştirip bir unvana kavuşmakta sakınca görmeyenler, ashâbı gözümüzde değeri düşük hâle getirdikçe aslında Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem peygamberliğinin tamamıyla başarılı olmayabileceğini söylemek istemektedirler. Tıpkı Musa aleyhisselamın, maymunlaştırılacak kadar büyük cezalara uğratılmış, bir çölde kırk sene boyunca hayvanca dolaştırılmış bir ümmet bırakıp gitmesi veya İsa aleyhisselamın içinde ne idüğü belirsiz kimselerin olduğu bir ümmet bırakıp gitmesi gibi: "Muhammed de bir peygamber, o da bir şeyler yaptı ama sonunda kariya düşkün, fetih yapıyorum numarasıyla mala düşkün, birbirinin karısı-kızına düşkün, bedevilerden bir grup bırakıp gitti..."

Bunu söylemeyi kolaylaştırmaya çalışmaktadırlar.

Tam da bu sebeptendir ki bir tarih kitabına elimizi attığımızda, Ebu Hureyre isminin karşısında 'radiyallahu anh' ibaresi yoksa o kitaba para vermeyiz. Bu kadar.

Hâlbuki Ebu Hureyre radiyallahu anh, son iki buçuk senede Müslüman olmuş bir sahabidir. Bir de düşününüz ki Ömer radiyallahu anhi kaba bir bedevi gibi tanıtan kitabı... lanet olsun onu yazana, o kitabı basana, pazarlayıcısına... yazıklar olsun da ona para verip alan Müslüman'a... Çünkü Ömer radiyallahu anhin gözden düştüğü toplum, zamanla Resûlullah aleyhisselamın itibarının zayıfladığı, sonra da İslam'ın marjinal bir dine dönüştüğü toplumdur.

Bir tarih kitabı şayet blok olarak ashab-ı kiramı peygamber düzeyine çıkarıyorsa bunu zaten kabul etmeyiz; ama ashâbı İsrailoğulları'nın çölde hayvanlaşmış kavmi gibi tanıtmaya kalkıyorsa da onun basıldığı matbaadan bile kitap almamak lazımdır! Kütüphanemizde o kitaba yer yoktur.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ardından on binlerce sahâbi, getirilen dini korumaya almış ve hayatlarında örneklemiştir. Kur'an'ı ve sünneti üzerlerine bir cübbe gibi giymişler ve bu söz konusu örneklik de İslamiyet'in -Allah'ın lütfuyla-kıyamete kadar hiç bozulma ihtimali olmaksızın, tek bir kelimesinin dahi tahrif riskine uğramadan kalabilmesini sağlamıştır.

Bir sahabinin bazı ayetleri gizlediğine dair uydurulmuş bir sözü veya bir sahabiye kadın düşkününü diye lanse eden bilgiyi ‘tarihî bilgi olarak’ önümüze getiren zındıklığı tarih namına okursak bizden sonraki neslin ashab-ı kirama bakışı sulandırılmış olur ve Allah katında bir vebaldır.

Bu ümmetin bir ferdi tarafından yazılmış kitapta sözelimi “Ebu Hureyre’nin Bahreyn valiliği” yazılmamış, cümlelerin akışı gereği her seferde olmasa da hürmet icabının yerine getirildiği belli edilerek “Ebu Hureyre radiyallahu anhin Bahreyn valiliği” yazılmıştır. İyi-kötü sahabe ayrımı yapılmamıştır. Onların hasenatı ve seyyiatını değerlendirmek işi Allah’a bırakılmıştır.

Bu çizgi kollarınamazsa aslında fark edilmeden Resûlullah’ın peygamberliğinde bir başarısızlık ihtimalinin konuşulabilmesine yol açılmış olur. Bu noktada da iman kaybolur. (Ashab-ı kiramın önemi için ilgili metinlere bkz: sosyaldoku.tv/Ashab-ı Kiram İmanımızla İlgilidir, Hiç Siyasetiz Din Olur mu, Nasıl Sevmem Seni Ya Resûlallah)

5- Bir tarih kitabını okuyacağımız zaman şüphesiz ki Müslüman tarihçiyi, mesela İbni Hişam, İbni İshak gibi Peygamber aleyhisselamın günlerine dair bilgileri kaleme alan ilk isimlerden ikisini okuyacağız. Ya da daha sonrakilerden Taberî, İbnü’l-Esir gibi isimleri veya Âdem aleyhisselamdan başlayarak kendi yaşadığı 8. asra kadar yazan İbni Kesir gibi tarihçileri...

Bu isimler veya diğerlerinin eserlerinde bulunan bilgiler, bir hadis kitabındaki bilgiler gibi asla değildir. Mesela İbni Mace bir hadis kitabıdır. Taberî’nin eseri ise bir tarih kitabıdır. (Fakat burada şu notu da düşmek lazımdır ki Taberî, aynı zamanda bugünkü tefsirlerin dahi hemen tamamının bir numaralı kaynağı olacak denli kıymetli bir tefsir de kaleme almıştır. **Tarihu’l-Ümeme ve’l-Müluk** adındaki kitabı da bugün yazılan bütün tarih kitaplarının temel aldığı bir eserdir. Bu hususta da tek oluşturmamış bir isimdir. Kendisi günde 100 sayfaya yakın metin kaleme almış.) Taberî’nin mantığı insanlığa bilgi birikimi sağlamak için var olmak üzerinedir, din sağlamak için değil. Bir hadis âlimi olan İbni Mace ise insanlığa din öğretmek için bilgi sunmuştur. Taberî kendinden önceki milletlerin bilgilerini toplar, ashab-ı kiramdan dilden dile gelen bilgileri de toplar. Hocası olan ve özellikle bir olay için kaynak aldığı insanlardan bilgiler toplar. Bir kısmını da kitaplardan okur.

Bu misyondaki kimsenin veya ilk siret kitabını kaleme alan İbni Hişam’ın eserini, sahih bilgi taşıması gereken İbni Mace’nin eserine kıyas edemeyiz. Bu eserler ‘din aktarmak-öğretmek’ misyonundaki İbni Mace gibi değildir. Siret din değildir, hadis dindir. Hadis ilmi ve tarih bilgisi arasındaki fark budur. Zira İbni Mace hadis öğretiyorsa, bize bilgiyi kesinlikle garantili ulaştırmak mecburiyetindedir. Aksi hâlde getirdiği hadis bilgileri kabul edilmez, yalnızca sahih bilgileri bize ulaştırmakla yükümlüdür.

İbni Hişam veya onun talebesi İbni İshak, Peygamber aleyhisselamın hicret hadisesinin nasıl olduğunu anlatırlar. Ancak hicretin hükmünü öğrendiğimiz kaynak hadis kaynaklarıdır. Bu sebeple âlimlerimiz, hicretin hükmünü belirten hadiste aradıkları ‘Peygamber aleyhisselama kesin olarak ulaşma garantisi’ni tarih bilgisinde aramamışlardır. Zira o bilgiyi din olarak görmemişler, dini aydınlatan ek bilgi konumunda değerlendirmişlerdir.

Din bilgisi başka, din tarihine ait bilgi başkadır. Buharî veya İbni Mace’dan tamamıyla dinimize ait hükümleri öğreniriz ancak Taberî’nin **Tarih**’ini veya İbnü’l-Esir’in **Kâmil**’ini okuduğumuzda edindiğimiz şey tarihî bilgidir. Buradan din hükmü çıkarılması caiz değildir.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

